

Holdfogyatkozás januárban

Hosszabb idő eltelte után, 1982. január 9-én teljes holdfogyatkozásnak lehetünk szemtanúi. A közelgő jelenség igen kedvező helyzetben zajlik majd le, ezért jó lenne az átlagosnál nagyobb figyelmet fordítani rá. Elevenítsük fel néhány gondolat erejéig a megfigyelési szempontokat!

Vizuális megfigyelések

A fél- és a teljes árnyék szinének leírása /pl.: fekete, rozsdabarna stb./. Ez az észlelési terület eddig kissé elhanyagolt volt, az észlelők hajlamosak voltak elfelejteni az erre vonatkozó adatok feljegyzését.

A fél- és a teljes árnyékba való be-és kilépés időpontjának a lehető legpontosabb meghatározása. Itt elsősorban a félárnyék kontaktusa jelent nehézséget, de a kissé keményre hívott fotók sokat segítenek.

Érdekes megfigyelés még a teljes árnyék haladásának az észlelése. Ha valaki ezzel próbálkozik, célszerű néhány nagyobb krátert előre kiválasztani, s ezek árnyékba borulásának idejét feljegyezni. Itt csak a kráter árnyék felőli oldalának a kontaktusát szükséges leírni.

Az említetteken kívül bármilyen érdekes jelenséget /árnyékhatást stb/, célszerű lejegyezni.

Fotografikus megfigyelések

Mind a színes, mind a fekete-fehér fényképek pontosabb, reálisabb megfigyeléseket és kiértékeléseket tesznek lehetővé, de készítésükre nagy gondot kell fordítani, mert elrontani is könnyű őket.

A fogvatkozás kezdetekor érdemes gyakrabban, később pedig kb. 10 percenként egy-egy felvételt készíteni. Ügyelni kell azonban arra is, hogy a jelenség előrehaladtával /a fényességcsökkenés miatt/ növeljük az expozíciós időt! A felvételeknél a rezgések és az esetleges bemozdulások elkerülésére feltétlenül exponálózsínort kell alkalmazni, de sokkal jobb lesz az eredmény, ha az exponálást a cső előtt, egy kartonlapba vágott nyílás elhúzásával oldjuk meg. De ezekről a problémákról már a "Föld és Ég"-ben olvashattatok /80/9--10. sz./.

A kiértékeléshez a negativokra is szükség van. Ezért kérek minden észlelőt, hogy ezt is küldje el a címemre. Természetesen, egy-két hét múlva, ha a feldolgozás megtörtént, sértetlenül visszaküldöm őket!

A fogvatkozás pontos adatait a Föld és Ég decemberi számában mindenki megtalálhatja, de itt is közlünk egy kis táblázatot. Az általában rossz januári időjárás ellenére mindenkinek derült időt és jó észlelést kívánok, de addig is kellemes karácsonyt és boldog új évet minden észlelőnek!

KARÁSZI ISTVÁN

Eger

TELJES HOLDFOGYATKOZÁS 1982. JANUÁR 9-ÉN

JELENSÉG	h	m	/UT/
Belépés félárnyékba	17	15,6	
Részleges fogvatkozás kezdete	18	14,4	
Teljes fogvatkozás kezdete	19	17,4	
A legnagyobb fogvatkozás perce	19	56,7	
Teljes fogvatkozás vége	20	35,9	
Részleges fogvatkozás vége	21	39,0	
Kilépés félárnyékból	22	37,8	